

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-771/17-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Střední škola - Waldorfské lyceum
Sídlo	Křejského 1501, 149 00 Praha 4
E-mail právnické osoby	lyceum@wspj.cz
IČ	71219293
Identifikátor	650075684
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Ivan Smolka
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místo inspekční činnosti	Křejského 1501, 149 00 Praha 4
Termín inspekční činnosti	30. 3. - 31. 3., 3. 4. a 19. 4. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnická osoba Střední škola – Waldorfské lyceum (dále „škola“ nebo „lyceum“) poskytuje vzdělávání zakončené maturitní zkouškou podle školního vzdělávacího programu *Waldorfské lyceum* (dále „ŠVP“) v oboru vzdělání Kombinované lyceum.

Škola si dlouhodobě udržuje stabilní počet žáků a tříd. K 30. 9. 2016 se ve škole vzdělávalo 120 žáků ve 4 třídách v denní formě vzdělávání. Kapacita školy je napplněna na 91 %.

K termínu inspekční činnosti v lyceu působilo celkem 23 pedagogických pracovníků.

Specifikem školy je celostní pojetí vzdělávání spojující teoretické, umělecké, praktické a sociální aspekty. Součástí výuky jsou i základy odborného vzdělávání podle zvolené specializace (humanitní či přírodovědné zaměření).

Škola s bezbariérovým přístupem sídlí v samostatném pavilonu v komplexu budov společně se Speciální základní a střední waldorfskou školou a Gymnáziem Opatov. V rámci regionu se jedná o menší školu rodinného typu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) postupně naplňuje jasně stanovenou koncepci rozvoje školy, která vychází z principů waldorfské pedagogiky a reflektuje aktuální stav školy.

Řízení lycea je systematické a efektivní. Nastavená organizační struktura odpovídá velikosti a typu školy. Účelné delegování kompetencí na zástupce, výchovnou poradkyni a třídní učitele zajišťuje plynulé fungování lycea. Důležitým článkem systému řízení je pedagogické kolegium (hlavní poradní orgán ředitele), jehož prostřednictvím vyučující významně participují na činnostech a rozvoji školy.

Účinnost řízení podporuje komplexní kontrolní činnost prováděná kontinuálně v průběhu školního roku. Systematická hospitační činnost, na níž se kromě ředitele podílejí i další pedagogové (zejména třídní učitelé) vyústí v konkrétní doporučení. Zvláštní pozornost je věnována plnění ŠVP. Inovace ŠVP vycházejí z analýzy výsledků vzdělávání a ze zkušeností při jeho realizaci.

Efektivitu řídicích procesů zvyšuje obousměrný, dobře fungující informační systém. Ředitel využívá výhody malé školy a vytváří podmínky pro konstruktivní dialog a otevřenou komunikaci mezi všemi aktéry vzdělávání (vedení školy, pedagogové, žáci, rodiče). Každotýdenní pedagogické konference umožňují učitelům předávat si své poznatky a zkušenosti z výuky, řešit aktuální problémy, koordinovat aktivity školy a diskutovat o pokrocích jednotlivých žáků. Vedle tradičních způsobů (např. nástěnky) jsou informace a zprávy předávány s využitím moderních technologií (např. intranet, email, webové stránky lycea).

Kvalitu vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňují realizované partnerské vztahy. Se základními a středními waldorfskými školami v ČR rozvíjí lyceum spolupráci v rámci Asociace waldorfských škol ČR a Akademie waldorfské pedagogiky. Příkladná je spolupráce se zahraničními waldorfskými školami, která zajišťuje mentorskou pomoc zkušených učitelů, zahraniční stáže učitelů lycea, výjezdy tříd do zahraničí a individuální žakovské stáže. Významnými partnery podílejícími se na uskutečnění sociálního a profesního praktika jsou zařízení různého typu (např. domovy pro seniory, chráněné dílny, dětské domovy, poradny pro uprchlíky). S organizací Člověk v tísní spolupracuje škola na projektu Globální rozvojové vzdělávání. Oboustranně přínosná je spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků. Platformu pro jejich participaci na chodu školy představuje nejen školská rada a Spolek rodičů, ale i neformální akce a setkání.

Výsledkem koncepční práce ředitele je stabilizovaný pedagogický sbor s rovnoměrným věkovým zastoupením pedagogů. Požadovanou kvalifikaci splňuje k termínu inspekce 20

učitelů, 3 vyučující si doplňují potřebné vzdělání studiem. Začínajícím nebo nově příchozím učitelům je poskytována dostatečná metodická podpora ze strany vedení školy i pedagogického kolegia (např. *Plán doprovázení*).

Profesní růst podporuje systematicky realizované další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“), do kterého se pravidelně zapojuje většina vyučujících. Výběr forem a témat DVPP zohledňuje potřeby školy a zájem pedagogů. Jedná se např. o semináře waldorfské pedagogiky v ČR i zahraničí, doplňkové pedagogické studium, přípravu maturitní zkoušky, odborné stáže. Na vlastní profesní růst klade důraz i vedení školy a systematicky se účastní vzdělávacích akcí, které korespondují s prioritami školy (např. školská legislativa, management). O erudovanosti ředitele a některých vyučujících svědčí i jejich nadstandardní profesní aktivity (např. spolupráce se Stálou konferencí asociací ve vzdělávání či Akademií waldorfské pedagogiky).

Lyceum efektivně a účelně využívá stávající materiálně technické podmínky pro výuku. Jejich rozvoj je však limitován omezenými prostorovými možnostmi. Ve škole jsou 4 kmenové učebny, speciální třída pro cizí jazyky a výtvarnou výchovu, počítačová učebna a malá učebna pro cizí jazyky a přírodovědná praktika. Třídy jsou vybaveny dataprojektory a počítači s připojením k internetu, jež vyučující při výuce efektivně využívají. Škola je kompletně pokryta vlastním vysokorychlostním připojením na internet pomocí wi-fi antény. Výpočetní technika stejně jako knihovna je žákům k dispozici po celý den. Odborné učebny (dřevodílnu a eurytmický sál) si lyceum pronajímá od Speciální základní a střední waldorfské školy, pro tělesnou výchovu využívá hřiště a tělocvičnu sousedního Gymnázia Opatov. K relaxaci i k výuce žáci využívají prostornou zahradu, na jejíž rekonstrukci se s některými učiteli spolupodíleli. K větší bezpečnosti žáků přispívá elektronický vstupní systém. Míra úrazovosti žáků je stabilně nízká. Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně Gymnázia Opatov.

Vícezdrojové financování (dotace na přímé náklady na vzdělávání ze státního rozpočtu a dotace od zřizovatele na úhradu provozních nákladů) umožňuje plynulý chod školy a realizaci ŠVP. Zřizovatel poskytl další finanční prostředky v rámci projektu *Metropolitní program podpory středoškolské jazykové výuky*. Lyceum obdrželo finanční dary od Spolku rodičů, z nadačního fondu a od právnické osoby na nákup materiálu k výuce a na financování akcí pořádaných školou.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Efektivní organizace vzdělávání vychází ze ŠVP, jehož pojetí odpovídá nastavené koncepci. Vyučování má tři části. *EPOCHOVÉ vyučování* probíhá na začátku každého dne a trvá 110 minut. Střídají se v něm po 2 až 4 týdnech bloky hlavních předmětů (např. český jazyk, matematika, dějepis, fyzika, dějiny umění apod.). *Pravidelné hodiny* (např. cizí jazyky, tělesná výchova, eurytmie, cvičné hodiny českého jazyka a matematiky) trvající 45 minut se konají každý týden po dobu celého roku. *Odborné, praktické a umělecké bloky* (např. deskriptivní geometrie, ekonomika, psychologie, modelování, práce se dřevem) probíhají pravidelně každý týden vždy po určitou část školního roku. Účinnost vzdělávání a všestranný rozvoj žáků podporují výjezdní praktika (např. zeměměřičské, ekologické, sociální), bohaté aktivity (rozmanité projekty – např. tvorba časopisu, podnikatelský projekt, jazykové a poznávací pobyty – např. studijní cesta do Řecka, Mezinárodní eurytmický festival ve Švýcarsku, exkurze a kulturní akce) a mimoškolní činnosti, jejichž zaměření posiluje pocit souměřitelnosti se školou (např. eurytmická vystoupení, zapojení všech žáků školy do prezentace při Dni otevřených dveří, soutěže).

Promyšlená struktura hospitovaných vyučovacích jednotek (epochy, pravidelné hodiny i bloky) byla založena na specifické organizaci a prolínání více vzdělávacích oblastí. Pedagogové vhodně kombinovali frontální výuku s řízeným rozhovorem, skupinovou či samostatnou prací. Zvolené vzdělávací strategie obvykle odpovídaly schopnostem a vývojovým potřebám žáků. Učivo bylo probíráno v souvislostech, nechybělo propojení teoretického učiva s praxí. Důraz byl kladen na vyjádření vlastního názoru a propojení učiva s osobními zkušenostmi žáků. Názornost výuky podpořilo účelné využití didaktické techniky.

Žáci ve výuce aktivně využívali dostatečný prostor vytvořený vyučujícím k diskuzi, využívali svou fantazii, rozvíjeli kreativitu, hudební a pohybové schopnosti, aplikovali získané vědomosti, uplatňovali schopnost logického a kritického myšlení, používali odbornou terminologii a komunikovali v cizím jazyce. Zadané úkoly řešili samostatně nebo s dopomocí učitele. Při prezentaci se snažili o kultivovaný projev.

Z průběhu části hospitovaných hodin byla však zřejmá nedostatečná práce některých učitelů s časovým rozvržením vyučovací hodiny (absence shrnutí v závěru vyučovací jednotky a tím i ověření splnění vzdělávacího cíle), diferenciací úkolů vzhledem k rozdílné úrovni znalostí a schopností žáků a vedením žáků ke schopnosti sebereflexe.

Ve všech zhlédnutých hodinách panovala příjemná a přátelská pracovní atmosféra, která je výsledkem důsledného propojení vzdělávacího a výchovného působení vyučujících na žáky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Lyceum ověřuje studijní předpoklady uchazečů o vzdělávání prostřednictvím přijímací zkoušky (český jazyk, matematika, slohová práce, ústní pohovor zaměřený na obecné studijní předpoklady a motivaci ke studiu). Výběr z dostatečného počtu uchazečů (počet zájemců o studium převyšuje o 2/3 počet přijímaných) pozitivně ovlivňuje průběh a výsledky vzdělávání.

Individuální i celkové výsledky vzdělávání jsou pravidelně projednávány na čtvrtletních jednáních pedagogické rady a rovněž v rámci každotýdenních pedagogických konferencí. Komplexní analýza výsledků vzdělávání jednotlivých žáků umožňuje přijímat konkrétní opatření ke zkvalitnění pedagogického procesu a poskytovat cílenou podporu jednotlivcům. Úroveň dosažení klíčových kompetencí žáků je sledována jak při vyučovacích hodinách, tak i při dalších aktivitách (např. praktika, jazykové výjezdy). Celkové hodnocení žáků, prováděné slovní formou na konci pololetí, podrobně zachycuje výsledky a individuální pokrok jednotlivce.

Škola důsledně sleduje absenci žáků, počet zameškaných hodin je stabilní, neomluvené hodiny se vyskytují pouze u jednotlivců.

Dokladem vysoké míry osvojených vědomostí a znalostí žáků jsou výsledky maturitních zkoušek (dále „MZ“). Počet žáků, kteří prospěli s vyznamenáním, se ve sledovaném období pohyboval od 35 % do 38 %, všichni prospěli. Analýza výsledků MZ rovněž prokázala, že škola u žáků dané skupiny oborů byla úspěšnější než ostatní školy v ČR. O velmi dobré úrovni poskytovaného vzdělávání svědčí i nadprůměrné výsledky žáků (přírodovědný přehled) v rámci výběrového šetření prováděného ČŠI. Rozvoj studijního potenciálu žáků a míru získaných kompetencí potvrzuje rovněž vysoká úroveň ročníkových prací s veřejnou ústní prezentací (3. ročník) nebo maturitní práce s ústní obhajobou.

Výsledky vzdělávání žáků pozitivně ovlivňuje funkční poradenský systém propojený s prevencí sociálně patologických jevů a velmi dobré klima školy. Lyceum vytváří vhodné podmínky pro studium žákům s potřebou podpůrných opatření. Efektivní podpora spočívá zejména včasné identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb, v důsledném informování vyučujících, ve spolupráci se zákonnými zástupci a školskými poradenskými zařízeními. Účinnost podpůrných opatření je průběžně vyhodnocována výchovnou poradkyní v součinnosti s vyučujícími a žáky. Podpora nadaným spočívá např. v možnosti prezentací různých samostatných prací či pomoci při zprostředkování zahraničních studijních stáží. Pomoc žákům s rizikem studijního neúspěchu je založena na individuálním přístupu výchovné poradkyně a pedagogických pracovníků. Významnou pomoc pro všechny žáky představují individuální pohovory třídních učitelů zaměřené na osobní situaci žáka a zvládání jeho studijních povinností během školního roku.

Prevence sociálně patologických jevů je založena na komplexním průběžném monitoringu rizikového chování, který umožňuje včas podchytit případné patologické jevy a zaměřit preventivní programy a třídnické hodiny na aktuální problémy žáků. Účinnými nástroji prevence sociálně patologických jevů jsou úzká spolupráce mezi učiteli, žáky a rodiči, působení na osobnostní složku jednotlivce a posilování vlastní odpovědnosti, důsledná každodenní práce všech vyučujících při vyžadování dodržování nastavených pravidel. Ve sledovaném období se ve škole nevyskytly závažné problémy v chování žáků. Podchycené výchovné a studijní obtíže (např. neomluvená absence, pozdní příchody, kouření) byly převážně řešeny jednáním s vybraným učitelem či zákonnými zástupci. Přijímaná opatření byla účinná, což dokládají výsledky vzdělávání.

Škola sleduje uplatnění svých absolventů, z nichž většina pokračuje ve studiu na vysokých školách. Pro správnou volbu své profesní dráhy využívají žáci kariérní poradenství poskytující cenné zkušenosti (např. podnikatelský projekt, profesní a sociální praktikum) a informace (např. pohovory se žáky, veletrhy práce) o dalším vzdělávání a uplatnění v praxi.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2009 se škola úspěšně rozvíjí ve všech sledovaných oblastech a udržuje si velmi dobrou úroveň poskytovaného vzdělávání.

Silné stránky

- příkladné zapojení učitelů a žáků do chodu školy, příznivé pracovní klima
- podpora rozvoje osobnosti žáků
- efektivní systém řízení
- výsledky vzdělávání žáků a systém poradenských služeb
- partnerství, mezinárodní spolupráce

Slabé stránky

- stávající prostorové podmínky limitující další rozvoj školy

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- vyřešit ve spolupráci se zřizovatelem a veřejností rozšíření prostor pro výuku

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí MŠMT, č. j. MSMT-47363/2015-3, ve věci zápisu změny v údajích u střední školy, jejíž činnost vykonává právnická osoba s názvem Střední škola – Waldorfské lyceum do v rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 16. 3. 2016
2. Rozhodnutí MŠMT, č. j. 28 414/09-21, ve věci návrhu na zápis změny v údajích změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení u právnické osoby s názvem Střední škola – Waldorfské lyceum, s účinností od 1. 9. 2010, ze dne 8. 12. 2009
3. Změna pracovního poměru ředitele školy na dobu neurčitou, vystaveno Magistrátem hl. m. Prahy, odbor školství a mládeže, v souladu s čl. II bodu 9 přechodných ustanovení zákona č. 82/2015 Sb., č. j. S-MHMP 969077/2015, ze dne 2. 6. 2015, s účinností od 1. 5. 2015
4. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání 78-42-M/06 Kombinované lyceum s názvem *Waldorfské lyceum*, platný od 1. 9. 2010 počínaje 1. ročníkem včetně dalších aktualizací
5. Školní řád, Střední škola – Waldorfské lyceum, Křejského 1501, 149 00 Praha 4, platný od 1. 9. 2015
6. Školní řád, Střední škola – Waldorfské lyceum, Křejského 1501, 149 00 Praha 4, platný od 1. 5. 2017
7. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2014/2015 a 2015/2016
8. Třídní knihy vedené ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
9. Zápisy z kolegia vedené ve školních rocích 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
10. Školní matrika vedená k termínu inspekční činnosti
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekční činnosti
12. Kritéria přijímacího řízení v roce 2017, ze dne 18. 12. 2016
13. Portfolio výchovného poradce a školního psychologa vedené ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekční činnosti
14. Rozpis epoch pro školní rok 2016/2017, rozpis specializací pro školní rok 2016/2017, pravidelný rozvrh II. pololetí 2016/2017
15. Kniha úrazů vedená od 1. 1. 2008 k termínu inspekční činnosti
16. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017
17. Dlouhodobá strategie primární prevence rizikového chování pro období 2015 - 2020
18. Finanční vypořádání dotací poskytnutých MŠMT ze státního rozpočtu v roce 2016
19. Finanční vypořádání dotací poskytnutých z rozpočtu hl. m. Prahy v roce 2016
20. Výkaz zisku a ztráty za období 12/2016
21. Rozbor nákladů za období 12/2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Hana Šinská, školní inspektorka

Mgr. Hana Šinská v. r.

Mgr. Kateřina Vlková, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Vlková v. r.

Bc. Hana Vejdovská, kontrolní pracovnice

Bc. Hana Vejdovská v. r.

Bc. Zuzana Angelová, přizvaná osoba – odborník na střední školy waldorfské

Bc. Zuzana Angelová v. r.

V Praze 20. 4. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Ivan Smolka, ředitel školy

Ing. Ivan Smolka v. r.

V Praze 10. 5. 2017